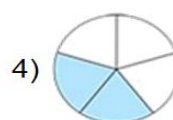
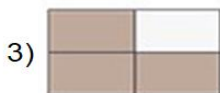
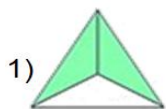

Maths (Level-3)

-

- a) ਘੱਧਾ / Half

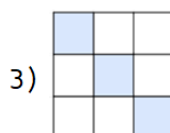
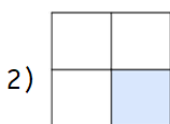
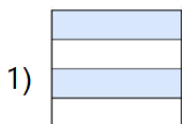
- b) ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ / One fourth

- c) ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ / One third

- d) ਤਿੰਨ ਚੌਥਾਈ / Three fourth

4. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਰੰਗਦਾਰ ਭਾਗ $\frac{1}{4}$ ਭਿੰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

In which of the following figures the shaded part represents fraction $\frac{1}{4}$?

5. 14 ਘੰਟੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਭਿੰਨ ਹੈ? What fraction is 14 hours of a day?

- $$1) \frac{1}{24}$$

- $$2) \frac{1}{10}$$

- 3) $\frac{7}{12}$

- 4) $\frac{5}{6}$

6. ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਭਿੰਨਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਜੋੜਾ ਤੁਲ ਭਿੰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

Which of the following pair of fractions expresses equivalent fractions?

- $$1) \frac{1}{7}, \frac{4}{7}$$

- $$2) \frac{4}{7}, \frac{20}{42}$$

- 3) $\frac{4}{7}$, $\frac{20}{35}$

- 4) $\frac{4}{7}$, $\frac{7}{4}$

7. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਭੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਵੱਡੀ ਹੈ:

Which of the following fractions is greater?

- $$1) \frac{4}{7}$$

- $$2) \frac{7}{14}$$

- $$3) \frac{11}{28}$$

- $$4) \frac{23}{56}$$

8. ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰਿਣਾਤਮਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆ ਕਿਹੜੀ ਹੈ? Which is the greatest negative integer?

- (a) 0

- (b) -1

- (c) -1000

- (b) -1000000

9. $\frac{3}{7}$ ਦੇ ਤੁਲ ਭਿੰਨ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਦਾ ਅੰਸ਼ 9 ਹੈ?

Find the equivalent fraction of $\frac{3}{7}$ whose numerator is 9.

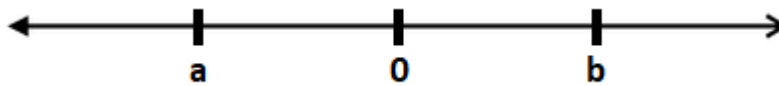
- $$1) \frac{9}{7}$$

- $$2) \frac{9}{14}$$

- $$3) \frac{21}{9}$$

- $$4) \frac{9}{21}$$

10. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸੰਖਿਆ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਵੇਖੋ: See the line below

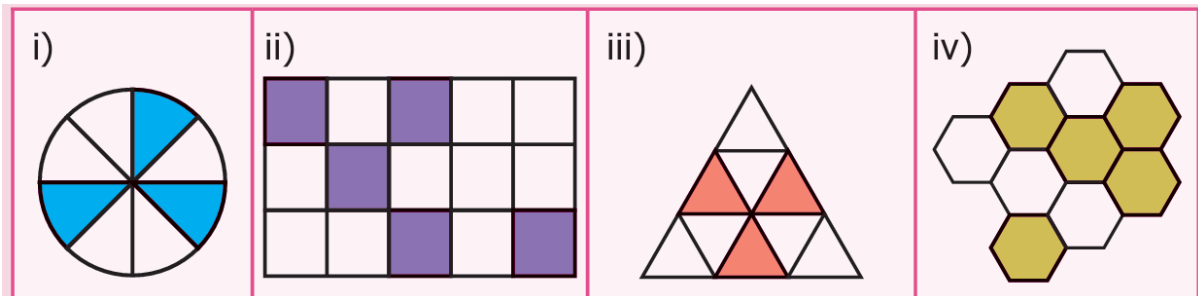
ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ? Which value is greater?

- (a) $a+b$ (b) $b-a$ (c) ab (d) a/b

11. $1+\frac{2}{3}$ ਦਾ ਮੁੱਲ The value of $1+\frac{2}{3}$ is.....

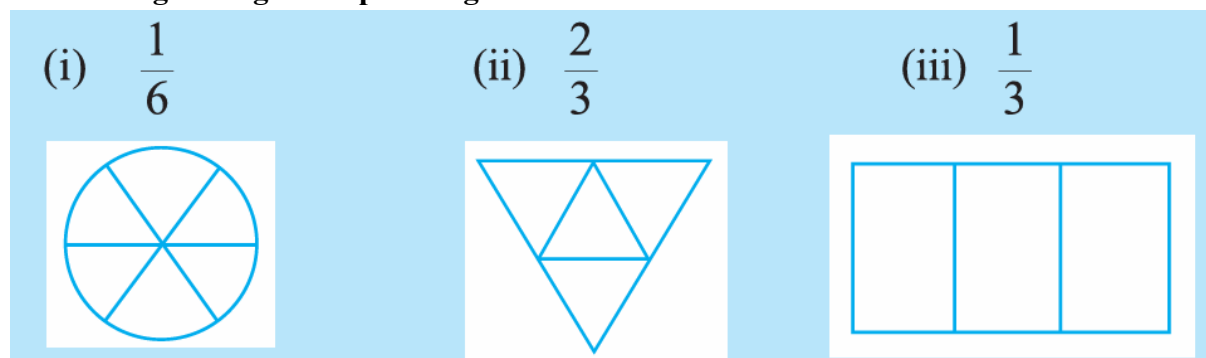
- (a) $\frac{3}{3}$ (b) 1 (c) $\frac{7}{3}$ (d) $\frac{5}{3}$

12. ਰੰਗਦਾਰ ਭਾਗ ਲਈ ਭਿੰਨ ਲਿਖੋ। Write fraction for shaded portion:

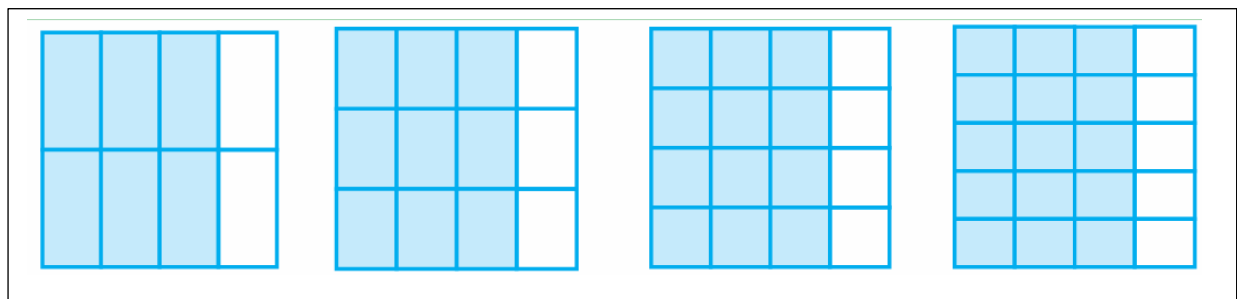
13. ਭਿੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਭਰੋ:

Shade the given figure as per the given fraction

14. ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ। ਕੀ ਇਹ ਭਿੰਨਾਂ ਬਰਾਬਰ ਭਿੰਨਾਂ ਹਨ?

Identify the fractions in each. Are these fractions equivalent fractions?

15. ਅਮਨ ਕੋਲ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੰਜ ਨੋਟ, 50 ਰੁਪਏ ਦੇ 10 ਨੋਟ ਅਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ 20 ਨੋਟ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀ ਰਾਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।

Aman has five notes of rupees 10, ten notes of rupees 50 and twenty notes of rupees 100, then how much amount of money Aman will have?

16. ਇੱਕ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ 6 ਬੋਤਲਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ 976 ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 58 ਬੋਤਲਾਂ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਸਹੀ ਬੋਤਲਾਂ ਕਿੰਨੇ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

6 bottles can be placed in a box. If 58 bottles got broken out of 976, then in how many boxes the remaining bottles can be placed?

17. ਰਾਜੇਸ਼ ਨੇ 143 ਮਠਿਆਈਆਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪੈਕੇਟ ਖਰੀਦਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਲਾਸ ਦੇ 15 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਠਿਆਈਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਲਈ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਠਿਆਈਆਂ ਬਚੀਆਂ? Rajesh bought a packet of sweets

containing 143 sweets. He distributes them equally among 15 students of his class and gives the rest to his brother. How many sweets did each student get and how many sweets were left for his brother?

18. ਰਮਨ ਨੇ 367 ਪੰਨਿਆਂ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਇਸਨੂੰ 10 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ 63 ਪੰਨੇ ਪੜ੍ਹੇ। ਬਾਕੀ 8 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਿੰਨੇ ਪੰਨੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਪੈਣਗੇ?

Raman started reading a book having 367 pages. She wanted to finish reading it in 10 days. She read 63 pages in the first two days. How many pages will she have to read daily to finish the book in the remaining 8 days?

19. ਇੱਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ 760 ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ। 248 ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਬਾਕੀ ਬਚੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ 8 ਸ਼ੈਲਫਾਂ ਉੱਤੇ ਬਰਾਬਰ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਹਰੇਕ ਸ਼ੈਲਫ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖੀਆਂ?

A library has 760 books. After issuing 248 books, the librarian divides the remaining books equally into 8 shelves. How many books did she place on each shelf?

20. ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਦਿਨ 2450 ਪੇਚ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੇਚ ਬਰਾਬਰ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ 25 ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਪੇਚ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

A machine produces 2450 screws a day in the month January and these screws are equally distributed to 25 dealers. How many screws does each dealer get?

21. ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਨਮਦਿਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਨੌਂ ਪੀਜ਼ਾ ਆਰਡਰ ਕੀਤੇ। ਹਰੇਕ ਪੀਜ਼ਾ ਦੇ ਅੱਠ ਟੁਕੜੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ 12 ਲੋਕ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਟੁਕੜੇ ਮਿਲੇ?

Vishal orders nine pizzas for his birthday party. Each pizza has eight slices. There are 12 people in the party, How many slices did each get?

22. $\frac{8}{13}$ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਅਤੇ ਹਰ ਲਿਖੋ: Write the Numerator and Denominator of $\frac{8}{13}$

23. ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਭਿੰਨਾਂ ਦੇ ਤੁੱਲ ਚਾਰ ਭਿੰਨਾਂ ਲਿਖੋ:- Write four fractions equivalent to given fractions:- (i) $\frac{4}{7}$ (ii) $\frac{2}{5}$ (iii) $\frac{3}{7}$

24. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਣਉਚਿਤ ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਭਿੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:

Express the given improper fraction in the form of mixed fractions..

(i) $\frac{13}{7}$ (ii) $\frac{28}{5}$ (iii) $\frac{41}{9}$

25. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਭਿੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:

Express the given mixed fractions in the form of an improper fraction

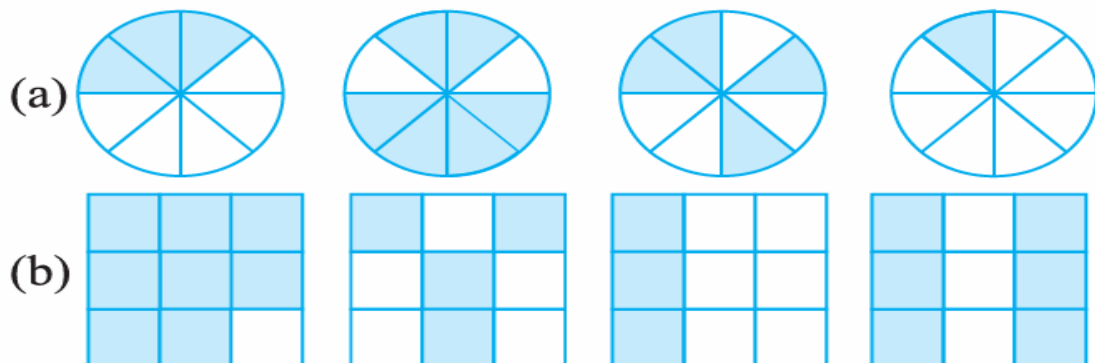
(i) $1\frac{4}{7}$ (ii) $5\frac{2}{5}$ (iii) $9\frac{3}{7}$

26. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਭਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਵੱਡੀ ਹੈ: Which of the following fractions is greater?

(i) $\frac{5}{8}$ or $\frac{4}{7}$ (ii) $\frac{7}{9}$ or $\frac{5}{7}$ (iii) $\frac{4}{9}$ or $\frac{7}{12}$

27. Write shaded portion as fraction. Arrange them in ascending and descending order using correct sign '<', '=', '>' between the fractions:

ਛਾਇਆ ਅੰਕਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਭਿੰਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। ਭਿੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹੀ ਚਿੰਨ੍ਹ '<', '=', '>' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਦੇ ਅਤੇ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ:

28. ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ Write the following fractions in ascending order:-

(i) $\frac{15}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$ (ii) $\frac{5}{14}$, $\frac{6}{7}$, $\frac{17}{28}$, $\frac{43}{56}$ (i) $\frac{2}{5}$, $\frac{7}{15}$, $\frac{9}{10}$, $\frac{17}{20}$

29. ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ Write the following fractions in descending order:-

(i) $\frac{1}{18}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{5}{9}$, $\frac{5}{6}$ (ii) $\frac{5}{12}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{11}{24}$, $\frac{13}{16}$ (i) $\frac{1}{7}$, $\frac{5}{14}$, $\frac{9}{21}$, $\frac{17}{28}$

30. ਦਿੱਤੀਆਂ ਭਿੰਨਾਂ ਦਾ ਜੋੜਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ। Find the sum of given fractions

(i) $\frac{1}{18} + \frac{2}{3}$ (ii) $\frac{7}{12} + \frac{11}{18}$ (iii) $\frac{1}{5} + \frac{2}{7}$

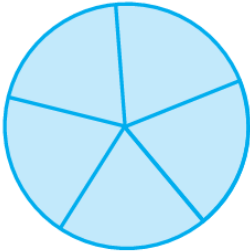

31. ਦਿੱਤੀਆਂ ਭਿੰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਪਤਾ ਕਰੋ। Find the difference of the given fractions

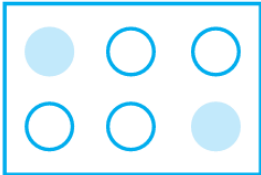
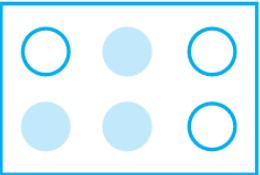
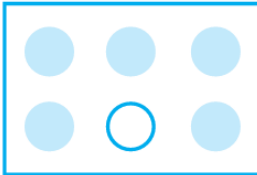
(i) $\frac{9}{14} - \frac{2}{7}$ (ii) $\frac{11}{16} - \frac{7}{11}$ (iii) $\frac{3}{7} - \frac{2}{9}$

32. ਇਹਨਾਂ ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾਓ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।

Write these fractions appropriately as additions or subtractions

(a)   =

(b)   =

(c)   =

33. ਹਰਸੀਰਤ ਦਾ ਸਕੂਲ ਉਸਦੇ ਘਰ ਤੋਂ $7/10$ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ $1/2$ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਆਟੇ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਾਕੀ ਦੀ ਦੂਰੀ ਪੈਦਲ ਚੱਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਪੈਦਲ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ?

Harsirat's school is $\frac{7}{10}$ km from her home. She takes an auto for $\frac{1}{2}$ km from her home daily, and then walks the remaining distance to reach her school. How much does she walk daily to reach the school?

34. ਅਨੁਰੀਤ ਨੂੰ ਪਾਰਕ ਦਾ ਪੂਰਾ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ $10/3$ ਮਿੰਟ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਦੋਸਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵੀ ਇਹੀ ਕਰਨ ਲਈ $13/4$ ਮਿੰਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੰਨਾ?

Anureet takes $\frac{10}{3}$ minutes to take a complete round of the park and her friend Vishal takes $\frac{13}{4}$ minutes to do the same. Who takes less time and by how much?

35. ਹਰਸੀਰਤ ਨੇ ਇੱਕ ਪੀਜ਼ੇ ਦਾ $1/3$ ਹਿੱਸਾ ਖਾਦਾ ਅਤੇ ਅਨੁਰੀਤ ਨੇ ਪੀਜ਼ੇ ਦਾ $1/2$ ਹਿੱਸਾ ਖਾਦਾ। ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਪੀਜ਼ੇ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਖਾਦਾ ? Harsirat ate $1/3$ of a pizza and Anureet ate $1/2$ of the pizza. How much of the pizza did they both eat in total?

36. ਹਰਿੰਦਰ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ $1\frac{5}{9}$ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ $1\frac{4}{9}$ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੌੜ ਲਗਾਈ। ਉਸਨੇ ਦੋਨੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀ ਦੌੜ ਲਗਾਈ?

Harinder ran $1\frac{5}{9}$ kilometre on Monday and $1\frac{4}{9}$ kilometre on Tuesday. How much did he run on both days?

37. ਇੱਕ ਰੱਸੀ $5\frac{3}{4}$ ਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਨੂੰ ਦੋ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ $3\frac{2}{5}$ ਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਟੁਕੜੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਪਤਾ ਕਰੋ।

A $5\frac{3}{4}$ meter long rope is cut into two pieces. If one piece is $3\frac{2}{5}$ meters long, find the length of the other piece

38. ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੇ $\frac{9}{12}$ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਬੇਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ $\frac{7}{15}$ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਬੇਰ ਚੀਨੂੰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਹੁਣ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਬੇਰ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਨ?

Rupinder gave $\frac{7}{15}$ kilograms of berries to Chinu from $\frac{9}{12}$ kilograms berries. Now how many kilograms of berries does Rupinder have left?

39 ਦਿੱਤੀਆਂ ਭਿੰਨਾਂ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ Find the product of the given fractions

(a) $\frac{2}{3} \times \frac{4}{5}$

(b) $\frac{1}{4} \times \frac{2}{3}$

(c) $\frac{4}{6} \times \frac{3}{5}$

(d) $\frac{12}{15} \times \frac{25}{18}$

40. ਹੱਲ ਕਰੋ:- Solve :-

(i) 46 ਦਾ $\frac{1}{2} = \dots\dots$

(ii) $\frac{1}{5}$ ਦਾ $\frac{1}{4} = \dots\dots$

$\frac{1}{2}$ of 46 =

$\frac{1}{5}$ of $\frac{1}{4} = \dots\dots$

(iii) $\frac{12}{5}$ ਦਾ $\frac{1}{3} = \dots\dots$

(iv) $\frac{21}{4}$ ਦਾ $\frac{2}{7} = \dots\dots$

$\frac{12}{5}$ of $\frac{1}{3} = \dots\dots$

(iv) $\frac{21}{4}$ of $\frac{2}{7} = \dots\dots$

41. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ $\frac{1}{6}$ ਹਿੱਸਾ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਬਚਿਆ ਹੈ? ਉਸ ਨੇ ਬਚੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੀ ਧੀ ਰੀਤਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸਦਾ $\frac{1}{3}$ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਸੰਜੀਵ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਆਪਣੇ ਲਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

(a) ਰੀਤਾ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਿਆ?

(b) ਸੰਜੀਵ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਿਆ?

(c) ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੇ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ?

The government has taken $\frac{1}{6}$ of Surinder's land to build a road. What part of the land remains with Surinder now? He gives half of the remaining part of the land to her daughter Rita and $\frac{1}{3}$ of it to her son Sanjeev . After giving them their shares, he keeps the remaining land for himself.

(a) What part of the original land did Rita get?

(b) What part of the original land did Sanjeev get?

(c) What part of the original land did Surinder keep for himself?

42. ਦਿੱਤੀਆਂ ਭਿੰਨਾਂ ਦੀ ਭਾਗ ਪਤਾ ਕਰੋ Find the division of the given fractions

(a) $\frac{4}{3} \div \frac{3}{4}$

(b) $\frac{7}{4} \div \frac{1}{7}$

(c) $\frac{1}{6} \div \frac{11}{12}$

(d) $3\frac{2}{3} \div 1\frac{3}{8}$

43. ਜੇਕਰ 12 ਰੋਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ $\frac{1}{4}$ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 6 ਰੋਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਆਟਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

If $\frac{1}{4}$ kg of flour is used to make 12 rotis, how much flour is used to make 6 rotis?
 44. ਰਾਹੁਲ ਨੇ 4 ਮੀਟਰ ਕੱਪੜਾ ਖਰੀਦ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ

$2\frac{1}{4}$ ਮੀਟਰ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਟੁਕੜੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦੱਸੋ।

Rahul bought 4 m long cloth and cut it into two pieces. One piece is $2\frac{1}{4}$ m long. Find the length of the other piece.

45. 27 ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸੰਖਿਆ ਜੋੜਨ 'ਤੇ ਅੰਕ ਉਲਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

Which two-digit numbers when added to 27 get reversed?

46. ਮਧੂ-ਮੱਖੀਆਂ ਦਾ ਅੱਧਾ ਝੁੰਡ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਖੇਤ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਦ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਗਿਆ। ਬਾਕੀਆਂ ਦਾ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਦਸ ਅਜੇ ਵੀ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਧੂ-ਮੱਖੀਆਂ ਸਨ?

Half a swarm of bees went to collect honey from a mustard field. Three fourth of the rest went to a rose garden. The rest ten were still undecided. How many bees were there in all?

47. ਚਾਰ 9 ਅਤੇ ਕੁਝ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਿਵੇਂ +, -, ×, , ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ 100 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ।

Get 100 using four 9's and some of the symbols like +, -, ×, , etc.

48. ਹੱਲ ਕਰੋ:- Solve :-

(a) $-125 + (-30)$

(b) $+105 - (-55)$

(c) $+105 + (+55)$

(d) $+80 + (+150)$

(e) $-99 + (+200)$

(f) $+80 - (-150)$

(g) $-99 - (-200)$

(h) $+1500 - (-1500)$

49 ਮੰਨ ਲਓ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ 0 ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ 30 ਰੁਪਏ, 40

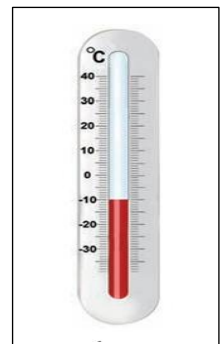
ਰੁਪਏ, ਅਤੇ 50 ਰੁਪਏ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ 40 ਰੁਪਏ, 50 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 60 ਰੁਪਏ ਕਢਵਾਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?

Suppose you start with Rs.0 in your bank account, and then you have credits of Rs 30, Rs 40, and Rs 50, and debits of Rs 40, Rs 50, and Rs 60. What is your bank account balance now?

50. ਦੁਪਹਿਰ 12:00 ਵਜੇ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ $+5^{\circ}\text{C}$ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ

3°C ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ 1°C ਘਟਿਆ। ਦੁਪਹਿਰ 2:00 ਵਜੇ ਤਾਪਮਾਨ ਕਿੰਨਾ ਸੀ?

Temperature of a place at 12:00 noon was $+5^{\circ}\text{C}$. Temperature increased by 3°C in first hour and decreased by 1°C in the second hour. What was the temperature at 2:00 pm?

51. ਹਰਿੰਦਰ ਹਰ ਦਿਨ 36 ਫੁੱਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੂਰੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਫੁੱਲ ਬਣਾਏ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਫੁੱਲ 12 ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਫੁੱਲ ਮਿਲਣਗੇ?

Harinder made 36 flower each day. He made flower whole week. He divided these flowers among 12 friends. How many flowers each will get?

52 ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ 4 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ 36 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਬਚਾਈ। ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 8, 10 ਅਤੇ 6 ਘੰਟੇ ਬਚਾਏ। ਚੌਥੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਘੰਟੇ ਬਚਾਏ? ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੰਟਿਆਂ ਨੂੰ 3 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਕਿੰਨੇ ਘੰਟੇ ਬਚੇ?

A family saved 36 hours of electricity over 4 weeks. In the first three weeks they saved 8, 10, and 6 hours. How many hours did they save in the fourth week? If these hours are equally spread over 3 days, how many hours were saved per day?

53. ਲੋੜੀਂਦੀ ਬਾਰਡਰ ਜੋੜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗਰਿੱਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ:

Complete the grids to make the required border sum:

-10		
		-5
9		

Border sum is +4

Project work

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 1.

ਸਮੱਗਰੀ: ਕਾਗਜ਼, ਕੈਂਚੀ, ਰੰਗ

ਇੱਕ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਪੀਜ਼ਾ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੋ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$)। ਹਰੇਕ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਓ ਅਤੇ ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰੋ।

Materials: Paper, scissors, colours :

Create a paper pizza and divide it into slices to represent different fractions (e.g., $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$). Decorate each slice with different colours and label the fractions.

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 2:-

ਸਮੱਗਰੀ: ਪੇਪਰ ਪਲੇਟ, ਮਾਰਕਰ

ਇੱਕ 12 ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਘੜੀ ਬਣਾਓ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਭਿੰਨਾਂ ਨਾਲ ਲੇਬਲ ਕਰੋ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ, $\frac{1}{12}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$)। ਭਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਤਿਆ ਸਮਾਂ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

Materials : Paper plate, markers

Make a clock divided into 12 sections. Label each section with fractions of an hour (e.g., $\frac{1}{12}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$). Use it to explain elapsed time in fractions.